

P2P Lending โฉมใหม่ของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ที่อาจจะเห็นในปี 2560

CURRENT ISSUE

ปีที่ 23 ฉบับที่ 2831

วันที่ 22 มีนาคม 2560

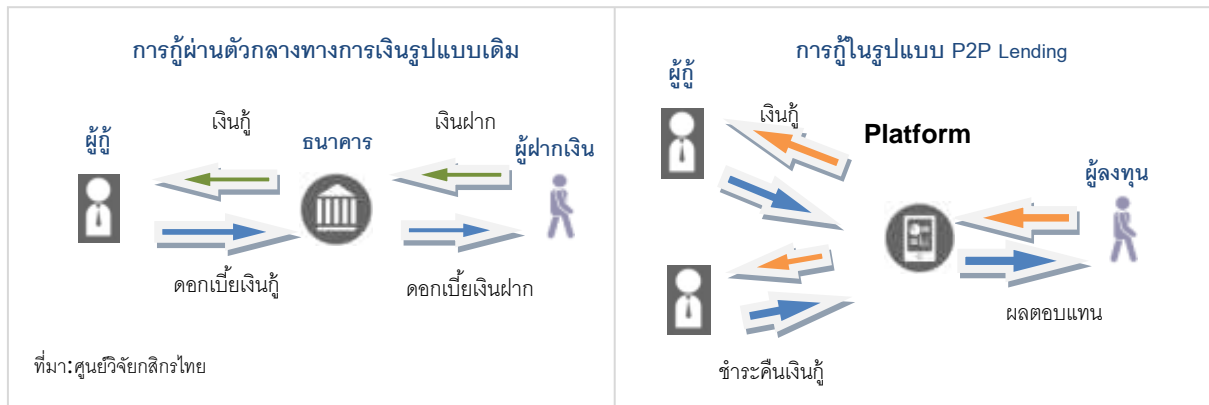
▶ ประเด็นสำคัญ

- การกู้ยืมผ่านช่องทางบุคคลต่อบุคคล (Peer-to-Peer Lending: P2P Lending) เป็นเครื่องมือสำหรับการระดมทุนรูปแบบใหม่ที่อาจจะมีบทบาทมากขึ้นในอนาคต โดย P2P Lending มีข้อดีอยู่ที่ต้นทุนการกู้ยืมที่ต่ำกว่าช่องทางปกติและเข้าถึงได้ง่ายกว่า ขณะที่ในฝั่งผู้ให้กู้หรือนักลงทุนก็จะได้ผลตอบแทนในอัตราที่สูงกว่าตลาด และยังมีผลิตภัณฑ์ให้เลือกหลากหลายรูปแบบ
- ถึงแม้ผลตอบแทนที่ดึงดูดใจและการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายจะเป็นจุดเด่นสำคัญของการให้สินเชื่อในรูปแบบ P2P Lending แต่ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า จุดเด่นดังกล่าวไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญเพียงลำพังสำหรับการดำเนินธุรกิจด้านการเงิน เนื่องจากการจัดตั้งธุรกิจการเงินต้องการส่วนประกอบพื้นฐานที่สำคัญอย่างน้อยอีก 3 ส่วน คือ 1. ความแข็งแกร่งของตัวกลางทางการเงินในการเผชิญกับความผันผวนของระบบเศรษฐกิจ 2. มีระบบประเมินความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ และ 3. ระบบจัดการกับหนี้เสียที่มีประสิทธิภาพ จึงจะเพียงพอให้ธุรกิจทางการเงินสามารถดำเนินไปได้
- ปัจจัยที่ P2P Lending Platform สามารถควบคุมมาตรฐานได้ เช่น การทดสอบความแข็งแกร่งของ Platform การจัดทำมีทุนประกันเพื่อรองรับความเสี่ยง หรือการติดตามทวงหนี้ ล้วนแต่เป็นปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้น ณ ขั้นตอนท้ายๆ ของกระบวนการปล่อยสินเชื่อ แต่ปัจจัยสำคัญที่เป็นหัวใจหลักในกระบวนการคัดเลือกผู้กู้ที่มีความเสี่ยงต่ำเพื่อให้สินเชื่อ (เช่น มาตรฐานข้อมูลพฤติกรรมของผู้กู้) ยังเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการพัฒนาในอนาคต ซึ่งจะช่วยเสริมความมั่นใจของนักลงทุน และเพิ่มความเชื่อมั่นด้านเสถียรภาพในภาพรวมได้

การเติบโตของเทคโนโลยีและการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตอย่างกว้างขวางได้ส่งผลให้กระแส Disruptive Economy กินวงกว้างออกไปในทุกธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจสุขภาพผ่าน HealthTech ธุรกิจประกันภัยผ่าน InsureTech ธุรกิจในตลาดเงินตลาดทุน และบริการทางการเงิน ผ่าน FinTech โดยสำหรับประเทศไทยนั้น ภาพของการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้อย่างชัดเจนในเวลานี้ ยังคงกระจุกตัวอยู่ในธุรกิจบริการทางการเงิน ที่มี FinTech ททยอยเปิดตัว และเข้ามาแข่งขันกับผู้เล่นรายเดิมในตลาด เช่น ธนาคารพาณิชย์ ซึ่งความหลากหลายของบริการทางการเงินจาก FinTech นับเป็นหนึ่งในจุดเปลี่ยนที่สำคัญในอุตสาหกรรมการเงินของประเทศไทย ที่มาพร้อมกับ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำธุรกรรมทางการเงินของประชาชนในประเทศ

บริการทุกระดับประทับใจ

สำหรับในธุรกิจสินเชื่อ FinTech หนึ่งในที่น่าสนใจ และอาจเกิดขึ้นในประเทศไทยในช่วงเวลาหลายเดือนข้างหน้า ก็คือ P2P Lending¹ (ซึ่งในขณะนี้ กำลังอยู่ในช่วงทดสอบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินโดยธนาคารแห่งประเทศไทย) กลไกการทำงานของ P2P Lending คือ การจับคู่ผู้ที่ต้องการเงินกู้กับผู้ให้กู้ (นักลงทุน) ผ่านตัวกลาง ซึ่งในที่นี้ คือ ผู้ให้บริการ (P2P Lending Platform) ที่ตั้งอยู่บนระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งนักลงทุนจะเป็นผู้กำหนดขนาดของเงินลงทุนที่จะกระจายไปสู่ผู้กู้ที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้แบบใดก็ได้ตามที่นักลงทุนต้องการ

ผลตอบแทนนักลงทุนสูง ดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ และเข้าถึงได้ง่าย จุดเด่นของ P2P Lending Platform

เนื่องจากธุรกิจ P2P Lending Platform มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการ ส่งผลให้มีความได้เปรียบเมื่อเทียบกับสถาบันการเงินทั่วไปใน 3 ด้าน คือ 1. เข้าถึงง่ายเนื่องจากมีช่องทางในการทำธุรกรรมอยู่บนอินเทอร์เน็ต 2. การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นตัวกลางในการจัดหาผู้กู้และผู้ให้กู้ ส่งผลให้เกิดการประหยัดต้นทุนคงที่จากการตั้งสาขาและการจัดจ้างพนักงานจำนวนมาก 3. สามารถตั้งราคาแข่งขันได้ดีกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป และด้วยต้นทุนในการแข่งขันที่ต่ำกว่านี้เอง ทำให้ P2P Lending เป็นช่องทางการระดมทุนที่นิยมมากในต่างประเทศ ซึ่ง **ศูนย์วิจัยกสิกรไทย** ได้เปรียบเทียบความแตกต่างของการให้บริการ P2P Lending ที่เกิดขึ้นแล้วในต่างประเทศกับช่องทางการขอสินเชื่อในรูปแบบเดิมผ่านธนาคารพาณิชย์ไว้ดังนี้

เปรียบเทียบ P2P Lending ต่างประเทศ กับช่องทางการกู้ยืมเงินผ่านธนาคารพาณิชย์

	การกู้ยืมเงินผ่านธนาคารพาณิชย์	P2P Lending Platform
ช่องทางการเข้าถึง	ธนาคารพาณิชย์	ตัวกลาง (Platform) ที่อยู่บนระบบอินเทอร์เน็ต
กลุ่มลูกค้า	ลูกค้ารายย่อย, SMEs, ลูกค้าธุรกิจ	ลูกค้ารายย่อย ลูกค้าธุรกิจ หรือ SMEs
วัตถุประสงค์	เพื่อการบริโภค, เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบธุรกิจ, Refinance, ซื้ออสังหาริมทรัพย์	เพื่อการบริโภค เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบธุรกิจ เพื่อ Refinance หรือเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์
แหล่งเงินทุน	เงินฝาก	นักลงทุน
การบริหารจัดการความเสี่ยง		
การทดสอบความเสี่ยงของ	√	X

¹ P2P Lending เป็นการให้กู้แบบบุคคลต่อบุคคล (Peer to Peer: P2P) ซึ่งในบางครั้งอาจมีความหมายครอบคลุมไปถึงลักษณะการปล่อยกู้แบบบุคคลต่อผู้ที่ต้องการเงินเพื่อประกอบธุรกิจ (Person to Business: P2B)

	การกู้ยืมเงินผ่านธนาคารพาณิชย์	P2P Lending Platform
ระบบจากผู้ตรวจสอบภายนอก (Stress test)		
การรับประกันเงินฝาก	√	x
การประเมินความเสี่ยง	√	√ ตามมาตรฐานของแต่ละ Platform
การติดตามทวงถามหนี้และการฟ้องร้องตามกฎหมาย	√	√

ที่มา: ศูนย์วิจัยกสิกรไทย

P2P Lending กับองค์ประกอบพื้นฐานสำหรับการเป็นตัวกลางทางการเงินของประเทศไทย

แม้ว่าการประหยัดต้นทุนในการประกอบการ ความสามารถทางการตลาดและการเข้าถึงลูกค้า จะเป็นจุดสำคัญที่เสริมสร้างให้ P2P Lending Platform มีข้อได้เปรียบเหนือตัวกลางทางการเงินในปัจจุบัน แต่ปัจจัยเหล่านี้ยังไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่จะยืนยันความสามารถในการประกอบการ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า การเกิดขึ้นของ P2P Lending Platform ในประเทศไทย ยังต้องการองค์ประกอบเพิ่มเติมอย่างน้อย 3 ประการ เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดตั้งเป็นตัวกลางทางการเงิน คือ 1. การทดสอบความแข็งแกร่งของ Platform 2. การประเมินความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ และ 3. การติดตามทวงหนี้และการฟ้องร้องตามกฎหมาย

- **ประเมินวิกฤตล่วงหน้า เตรียมมาตรการป้องกัน...ปัจจัยสำคัญของ P2P Lending Platform** ถึงแม้ว่า P2P Lending Platform จะเป็นช่องทางในการระดมเงินทุนที่เป็นที่นิยมอย่างมากในต่างประเทศ แต่จนถึงปัจจุบัน ยังไม่เคยมี Platform รายใดที่ผ่านการทดสอบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและในปัจจุบันเอง ก็ยังไม่มีนักลงทุนหรือผู้ประกอบการรายใด สามารถตอบได้ว่า ในยามที่ระบบเศรษฐกิจขาดเสถียรภาพ Platform จะยังสามารถเป็นแหล่งพึ่งพิงทางการเงินต่อไปได้ ดังนั้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทย เห็นว่า ก่อนที่ Platform จะได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการจริง น่าจะต้องผ่านการทดสอบและพัฒนาให้ Platform มีระบบที่ปลอดภัย น่าเชื่อถือและแข็งแกร่งเพียงพอที่จะทำให้มั่นใจว่า สามารถรองรับช่วงเวลาที่ภาวะเศรษฐกิจเผชิญกับความผันผวน (ซึ่งอาจจะส่งผลต่อเนื่องถึงความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ในวงกว้าง ทำให้อัตราการผิดนัดชำระหนี้เพิ่มสูงขึ้นกว่าที่คาดการณ์ไว้)
- **การประเมินความเสี่ยง...ยังเป็นขั้นตอนสำคัญของกระบวนการปล่อยสินเชื่อ** ปัญหาพื้นฐานในการให้สินเชื่อที่ตัวกลางทางการเงินต้องเผชิญ คือ “การตัดสินใจว่าผู้กู้สมควรได้รับอนุมัติเงินกู้หรือไม่” การคัดกรองผู้กู้ที่มีคุณภาพจะส่งผลให้อัตราการผิดนัดชำระหนี้อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการประกอบการ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า หัวใจสำคัญของ P2P Lending Platform ที่จะเข้ามาทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างผู้กู้และผู้ปล่อยกู้ คงจะหนีไม่พ้นประสิทธิภาพของการประเมิน และการปิดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น เพื่อเป็นการลดโอกาสของการผิดนัดชำระหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเสริมสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนใน Platform
- **การติดตามทวงหนี้และการฟ้องร้องตามกฎหมาย...กลไกที่จำเป็นในการปิดความเสี่ยงในกระบวนการให้สินเชื่อ** แม้ P2P Lending จะออกแบบมาเพื่อป้องกันความเสี่ยงให้กับนักลงทุนแล้วในระดับหนึ่ง เพราะนักลงทุนสามารถเลือกกระจายเงินลงทุนไปผู้กู้ในจำนวนที่นักลงทุนต้องการ และในกรณีที่ผู้กู้ผิด

นัดชำระหนี้ เงินลงทุนที่กระจายไปสู่ผู้ขอกู้หนึ่งคน จะคิดเป็นสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับเงินลงทุนรวม (ซึ่งเป็นจุดเด่นสำคัญของการลงทุนในสินเชื่อแบบ P2P Lending) อย่างไรก็ตาม การกระจายเม็ดเงินลงทุน อาจไม่เพียงพอที่จะชดเชยความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระหนี้ใน Platform ซึ่งทำให้การสร้างกลไกดูแลหรือ ล้อมกรอบการผิดนัดชำระหนี้ผ่านการติดตามทวงหนี้ที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการฟ้องร้องตามกฎหมาย จะเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนได้

P2P Lending Platform กับการเป็นช่องทางทางการเงินที่ยั่งยืนของเศรษฐกิจไทย

องค์ประกอบที่ครบถ้วนดังกล่าวข้างต้น เป็นเพียงแค่ว่าที่ยืนยันว่า P2P Lending Platform จะสามารถเริ่มดำเนินการในฐานะตัวกลางทางการเงินได้ แต่หากมองในมิติความ “ยั่งยืน” ของ P2P Lending Platform ในฐานะตัวกลางทางการเงินนั้น คงต้องยอมรับว่า Platform ที่จะเกิดขึ้นในประเทศไทย ยังขาดองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการควบคุมอัตราการผิดนัดชำระหนี้ และรองรับความผันผวนของระบบเศรษฐกิจที่อาจจะเกิดในอนาคต ทั้งนี้ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า Platform และหน่วยงานของทางการที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับและดูแลสามารถร่วมกันพัฒนาคุณภาพขององค์ประกอบพื้นฐานผ่านการสร้างข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อเป็นการเสริมสร้างคุณภาพและความแข็งแกร่งให้กับกลไก P2P Lending ได้ นั่นคือ 1. กำหนดเกณฑ์สำรองทุนประกันเพื่อเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับ Platform และสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุน 2. การสร้างเงื่อนไขสินทรัพย์ค้ำประกันเพื่อลดความเสี่ยงจากการปล่อยกู้ และ 3. การจัดจ้างบริษัทในการติดตามทวงหนี้เพื่อปิดความเสี่ยงในกระบวนการกู้ยืม

■ ข้อกำหนดด้านทุนประกัน หัวใจสำคัญในการรับมือกับผลกระทบจากปัจจัยภายนอก

การกำหนดจำนวนเงินทุนสำหรับจัดตั้งกิจการที่สูงเพียงพอ จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการคัดกรองผู้ประกอบการที่มีความตั้งใจในการประกอบธุรกิจอย่างแท้จริง รวมถึงเงินทุนประกันจะสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงได้ในกรณี Platform ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ไม่คาดฝัน นอกจากนี้ การจัดตั้งบุคคลที่ 3 ดังเช่น Trustee² เพื่อดูแลเงินของนักลงทุน ก็เป็นอีกวิธีหนึ่ง que แสดงถึงความโปร่งใสในการบริหารจัดการ เนื่องจากมีหน่วยงานภายนอกคอยติดตาม และตรวจสอบการลงทุนของผู้บริหาร Platform เพื่อให้ให้นักลงทุนมั่นใจได้ว่า Platform จะไม่นำเงินลงทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ และจะไม่เกิดการเวียนกู้เงินใน Platform ในรูปแบบ “แชร์ลูกโซ่”

■ สินทรัพย์ค้ำประกันทางเลือกสำหรับ Platform ในการแยกกลุ่มความเสี่ยงของผู้กู้

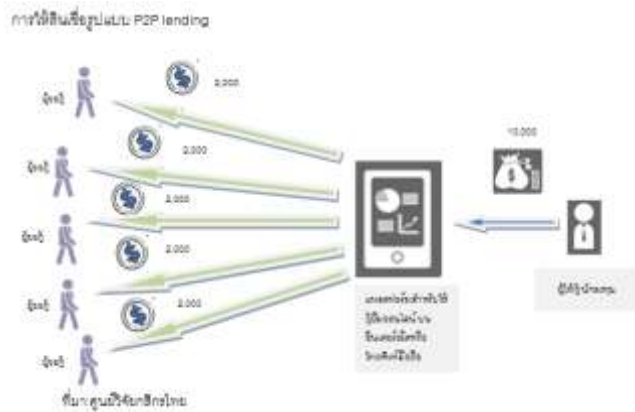
เนื่องจาก P2P Lending Platform ยังไม่มีข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วนในการประเมินความเสี่ยงของผู้กู้ ดังนั้น ในฝั่งของผู้ลงทุน Platform ควรสร้างความเข้าใจให้กับนักลงทุนถึงโอกาสที่จะเกิดปัญหาอัตราการผิดชำระหนี้ที่สูงกว่าที่ประเมินไว้นั้น สามารถเกิดขึ้นได้ ซึ่งนักลงทุนจะต้องยอมรับความเสี่ยงนี้หากตัดสินใจลงทุน ในด้านของผู้กู้นั้น ในระยะแรกเริ่มของการปล่อยสินเชื่อ นั้น ผู้ให้บริการคงมุ่งเน้นไปที่กลุ่มผู้ที่มีความเสี่ยงต่ำ ดังเช่น ลูกค้ายกยืมที่มีรายได้ประจำ ซึ่งเป็นกลุ่มลูกค้าสำคัญที่ช่วยลดความเสี่ยงจากการผิดนัดชำระหนี้ลงไปได้ อย่างไรก็ตาม

² ซึ่งมักจะดำเนินการโดยธนาคารพาณิชย์

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า ในระยะถัดไป Platform อาจจะต้องขยายกลุ่มลูกค้าออกไปสู่กลุ่มผู้กู้ที่มีสินทรัพย์ค้ำประกัน สำหรับผู้กู้ที่ต้องการวงเงินในการกู้ที่สูงขึ้น หรือ อาจจะเป็นการเสนอจากผู้กู้เอง เพื่อเหตุผลในการสร้างความเชื่อมั่นและจูงใจนักลงทุน และได้รับดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต่ำลง ซึ่ง Platform ที่เตรียมการรองรับทางเลือกสำหรับสินทรัพย์ค้ำประกันไว้ จะเป็นผู้ที่สามารถดึงดูดผู้กู้ที่มีความเสี่ยงต่ำไว้เป็นสมาชิกกับ Platform ได้ ซึ่งเป็นผลดีต่อการควบคุมอัตราการผลิตชำระหนี้ อย่างไรก็ตาม การจัดทำให้มีเงื่อนไขสินทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ ก็จะช่วยสร้างต้นทุนส่วนเพิ่มให้กับผู้ประกอบการ P2P Lending Platform ด้วยเช่นกัน เนื่องจากจะต้องมีการตั้งทีมงานเพิ่มขึ้นมาประเมินมูลค่าและตีราคาสินทรัพย์ ตรวจสอบกรรมสิทธิ์ของสินทรัพย์ ตลอดจนการนำสินทรัพย์เพื่อขายทอดตลาด ซึ่งเท่ากับว่า P2P Lending Platform ต้องมีการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพควบคู่กันไปด้วย

■ การติดตามหนี้ และกระบวนการบังคับคดีตามกฎหมาย...ต้นทุนแฝงที่ต้องระบุผู้รับผิดชอบ

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า จากจุดแข็งของการกระจายความเสี่ยงในการลงทุนไปสู่ผู้กู้หลายคน อาจกลายเป็นจุดอ่อนที่ทำให้ต้นทุนในการฟ้องร้อง และบังคับคดีที่สูงขึ้น เนื่องจากมูลหนี้ที่มีขนาดเล็กและมีคู่สัญญามากมาย ยกตัวอย่างจากรูป หากมีผู้กู้ผิดนัดชำระหนี้ 5 ราย ผู้ลงทุนจะเกิดคู่กรณีในการฟ้องร้องทั้งหมด 5 สัญญา ผ่านมูลหนี้สัญญาละ 2,000 บาท ซึ่งจะพบว่า ต้นทุนในการฟ้องร้องรายสัญญาอาจจะมีมูลค่ามากกว่ามูลหนี้ที่เกิดขึ้น ส่งผลให้นักลงทุนไม่มีแรงจูงใจในการฟ้องร้อง และในทางเดียวกัน P2P Lending Platform เองก็ต้องแบกรับต้นทุนที่สูงหากเป็นผู้รับภาระในส่วนนี้ไป ดังนั้นในอนาคตต้นกลงทุนในไทยอาจจะต้องมีการสอบถามถึงกระบวนการติดตามทวงหนี้ รวมถึงการฟ้องร้องตามกฎหมายจากผู้ประกอบการอย่างละเอียดถี่ถ้วนว่า ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการเพื่อมาประกอบการตัดสินใจเลือกลงทุนกับ Platform แต่ละราย

ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า ปัจจุบันที่ P2P Lending Platform สามารถควบคุมมาตรฐานและปิดความเสี่ยงด้วยตัวเองได้ เช่น การทดสอบระบบของ Platform ให้มีความแข็งแกร่งปลอดภัย การมีทุนประกันเพื่อรองรับความเสี่ยง หรือการติดตามทวงหนี้ ล้วนแต่เป็นปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้น ณ ขั้นตอนท้ายๆ ของกระบวนการปล่อยสินเชื่อ แต่ปัจจัยสำคัญที่เป็นหัวใจหลักในกระบวนการคัดเลือกผู้กู้ที่มีความเสี่ยงต่ำเพื่อให้สินเชื่อ เช่น มาตรฐานข้อมูลพฤติกรรมของผู้กู้ ยังเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการพัฒนาในอนาคตเพื่อเติมเต็มและเพิ่มความสมบูรณ์ของข้อมูลเครดิต โดยต้องยอมรับว่า สำหรับ P2P Lending Platform ที่กำลังจะเกิดขึ้นในไทยนั้น อาจต้องอาศัยศูนย์บริการข้อมูลด้านเครดิตกลางของประเทศในการประเมินความเสี่ยงในการปล่อยกู้ อันจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนในระยะก่อตั้งได้ แม้ว่าหากเทียบกับธนาคารพาณิชย์แล้ว Platform จะยังคงต้องทยอยสะสมข้อมูลเพิ่มเติมในระยะต่อไป เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ใช้ข้อมูลการทำธุรกรรมการเดินทางบัญชีของลูกค้าประกอบด้วย ซึ่งทำให้สามารถตรวจสอบความเคลื่อนไหวและความเสี่ยงของลูกค้ารวดเร็วและครบถ้วนกว่า

สรุป

ประเด็นที่สำคัญของการเริ่มดำเนินธุรกิจ P2P Lending Platform ในประเทศไทยนั้น จะอยู่ที่เสถียรภาพของตัวกลาง ซึ่งก็คือ การวางระบบและการประเมินความเสี่ยงสำหรับการปล่อยกู้ระหว่างบุคคลกับบุคคล หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ตัว Platform เอง จะต้องสามารถตอบโจทย์และรองรับเงื่อนไขความต้องการทั้งจากฝั่งผู้กู้และนักลงทุน ตลอดจนสามารถปิดความเสี่ยงตั้งแต่กระบวนการเริ่มตรวจสอบพิจารณาเครดิตของผู้กู้ ไปจนถึงกระบวนการดำเนินคดีหากเกิดการผิดนัดชำระหนี้ ในขณะที่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลและกำกับเสถียรภาพของระบบการเงิน จำต้องสร้างบททดสอบอย่างละเอียดต่อ P2P Lending Platform เพื่อหามาตรการและข้อกำหนดที่สำคัญ สำหรับควบคุมปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น และส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของประเทศมากขึ้น

Disclaimer

รายงานวิจัยฉบับนี้จัดทำเพื่อเผยแพร่ทั่วไป โดยจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ แต่บริษัทฯ มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ หรือความสมบูรณ์เพื่อใช้ในทางการค้าหรือประโยชน์อื่นใด บริษัทฯ อาจมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ทั้งนี้ผู้ใช้ข้อมูลต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้ข้อมูลต่างๆ ด้วยวิจารณญาณของตนเองและรับผิดชอบในความเสี่ยงเองทั้งสิ้น บริษัทฯ จะไม่รับผิดชอบผู้ใช้หรือบุคคลใดในความเสียหายใดจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว ข้อมูลในรายงานฉบับนี้จึงไม่ถือว่าเป็นการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในการตัดสินใจทางธุรกิจ แต่อย่างใดทั้งสิ้น